

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Domnului Cristian-Claudiu BÎRSAN

Prefect

INSTITUTIA PREFECTULUI JUDEȚUL SĂLAJ

Tel: +40 260 615 450

Fax: +40 260 661 270

email: psj@prefecturasalaj.ro

relatiicupublicul@prefecturasalaj.ro

RECOMANDAREA
Nr. 152 din 25. AUG. 2025

**referitoare la respectarea prevederilor art. 49 din Constituție privind protecția copiilor
și a tinerilor**

În contextul prevederilor 22 (dreptul la viață și la integritate fizică și psihică) și art. 49 (protecția copiilor și a tinerilor) din Constituția României, Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu, în vederea verificării situației mamelor minore înregistrate pe teritoriul județelor aflate în aria de competență teritorială a Biroului teritorial Cluj Napoca, ca urmare a informațiilor apărute în spațiul public. Astfel, s-a pornit de la articolul de presă intitulat: "50 de minore ar fi gravide în cătunul !! Unele ar avea sub 12 ani"¹, în care se arăta că în localitatea an cătun din comuna , județul Maramureș, 50 de minore ar fi însărcinate.

Încă din luna ianuarie 2021 UNICEF a publicat un Raport: „Sarcina la adolescente în România”, prin care recomanda, încă de pe atunci, în esență, o abordare complexă, multidimensională, în cadrul unor politici publice integrate care să vizeze educația sexuală, sensibilizarea comunității asupra nevoilor specifice în domeniu și asigurarea unor servicii adaptate profilului psihologic și emoțional al adolescentului, inițierea unei reforme legal-

¹ <https://vasilecdalc.ro/2025/07/04/absolut-halucinant-in-maramures-50-de-minore-ar-fi-gravide-in-catunul-unele-ar-avea-sub-12-ani-vezi-actualizare/>

administrative ..., reorganizarea serviciilor de planificare familială cu inițierea unor servicii prietenoase pentru adolescenți și tineri și identificarea posibilităților de a reface rețeaua de cabinete de planificare familială/servicii de sănătate a reproducerii și asigurarea furnizării de contraceptive gratuite adolescenților, în general, și cu prioritate celor defavorizați.

Organizația "Salvați Copii", în anul 2024 a elaborat un Studiu privind mamele minore și gravidele minore - Raport De Cercetare, în care se arată: "aproximativ 45% dintre fetele sub 15 ani devenite mame în statele Uniunii Europene provin din România, 30% din mamele minore (sub 18 ani) din Uniunea Europeană provin din țara noastră și unul din zece nou-născuți din România are o mamă adolescentă. "

În instrumentarea sesizării din oficiu au fost solicitate date de la Instituția Prefectului Județul Sălaj, Inspectoratul de Poliție Județean Sălaj, Inspectoratul Școlar Județean Sălaj și de la Direcția de Sănătate Publică Sălaj.

Concluzii:

În județul Sălaj, există un sistem complex de măsuri și intervenții pentru gestionarea fenomenului mamelor minore, care implică instituții de stat, autorități locale și organizații non-guvernamentale. Deși sunt vizibile progrese în reducerea cazurilor de sarcină în rândul minorelor și în sprijinul acestora, fenomenul rămâne o provocare semnificativă, în special în comunitățile vulnerabile. Continuarea și intensificarea colaborării între instituții și comunități sunt esențiale pentru prevenirea și combaterea acestui fenomen pe termen lung.

Fenomenul rămâne o problemă semnificativă: În ciuda măsurilor implementate, numărul sarcinilor și nașterilor în rândul minorelor rămâne ridicat, în special în comunitățile vulnerabile (rromi și alte zone sărace). Acest fenomen continuă să fie o provocare majoră atât din perspectiva socială, cât și educativă.

Importanța colaborării între instituții: Grupul de lucru constituit la nivel județean, care include autorități publice, instituții educaționale, sanitare și religioase, joacă un rol esențial în coordonarea acțiunilor. Colaborarea interinstituțională este un punct forte, însă rămâne necesar ca această colaborare să fie consolidată și să devină mai eficientă în implementarea măsurilor de prevenție și sprijin.

Măsuri de prevenție și educație, esențiale pentru reducerea fenomenului: Proiectele educaționale și campaniile de informare, cum ar fi cele desfășurate în școli și comunități vulnerabile, sunt cruciale în prevenirea sarcinilor la minore. Totuși, pentru ca aceste măsuri să aibă impact pe termen lung, este necesar ca educația privind contracepția și relațiile sănătoase să devină o prioritate continuă.

Sprijinul psihologic și educațional este insuficient: Deși există sesiuni de consiliere psihologică și școlară, numărul mamelor minore care abandonează școala este alarmant de

ridicat. Acesta reflectă o problemă de accesibilitate și integrare a acestor tinere în sistemul educațional, care trebuie să răspundă mai eficient nevoilor lor de sprijin continuu.

Rolul autorităților locale și al comunității: În multe cazuri, sprijinul material și educațional venit din partea autorităților locale (bani, trusouri, produse de igienă) este binevenit, dar ar trebui extins pentru a asigura un suport continuu pentru mamele minore, nu doar pe termen scurt. În plus, există o nevoie urgentă de a preveni recurența fenomenului în cadrul comunităților vulnerabile.

Necesitatea unor măsuri de protecție mai clare: Deși autoritățile au aplicat măsuri penale pentru protejarea minorilor în fața relațiilor intime cu adulți, este evident că educația și prevenția sunt mult mai eficiente decât sancționarea post-factum. În acest context, ar putea fi utile direcții care să sprijine mai eficient prevenirea sarcinilor și a abuzurilor.

Provocările economice și sociale persistente: Sărăcia, lipsa accesului la educație și excluziunea socială reprezintă factori determinanți în apariția fenomenului. Intervențiile trebuie să abordeze aceste cauze fundamentale, oferind nu doar sprijin medical sau educațional, ci și resurse economice și acces la servicii de protecție socială pentru familiile vulnerabile.

Fenomenul mamelor minore din județul Sălaj este unul complex, cu multiple cauze și implicații. Deși există o colaborare între instituțiile implicate, pentru a reduce numărul de sarcini în rândul minorelor și pentru a sprijini mamele minore, este necesară o abordare mai integrată, susținută și adaptată specificului local al fiecărei comunități.

Un prim pas ar putea fi crearea unui **Plan Județean Integrat de Acțiune care să aibă ca obiectiv:** Coordonarea tuturor instituțiilor relevante (DGASPC, ISJ, DSP, IPJ, UAT-uri, ONG-uri locale, culte religioase, etc.) pentru a aborda fenomenul mamelor minore într-un mod unitar și eficient, prin **realizarea unui protocol județean** care să stabilească proceduri standardizate de intervenție și responsabilitățile fiecărei instituții, **definirea unui plan de monitorizare** bianual pentru a urmări evoluția cazurilor de mame minore și minore însărcinate și a măsurilor de prevenire și protecție implementate și **elaborarea unui raport anual de activitate**, care să reflecte acțiunile întreprinse și impactul acestora.

Măsurile propuse trebuie implementate într-un cadru coordonat, care să implice toate nivelurile de guvernare, de la autoritățile locale până la instituțiile județene. Este esențial ca Instituția Prefectului să joace un rol activ în consolidarea parteneriatelor interinstituționale și în mobilizarea resurselor necesare pentru a aborda eficient fenomenul mamelor minore și al minorelor însărcinate.

Faptul că minorele, la vârsta adolescenței, sunt în situația de a prelua rolul matern, poate conduce la excluziune socială, dependență de servicii sociale, alte situații de risc și vulnerabilitate.

Demersurile instituționale trebuie corelate, prin stabilirea unor direcții de acțiune specifice, obiective pe termen scurt, mediu și lung, care să fie urmărite, implementate și analizate, regulat. Prevenția trebuie axată pe obținerea unor rezultate măsurabile. E nevoie de structurarea intervențiilor și eficientizarea colaborării interinstituționale, cu luarea în considerare a particularităților identificate în rândul mamelor minore și stabilirea intervenției în funcție de particularități.

Se impune implementarea unui mecanism clar de raportare către IPJ a tuturor cazurilor de sarcină la minore, în vederea stabilirii condițiilor în care a apărut sarcina (clarificarea eventualelor aspecte de natură penală, încadrarea juridică a faptelor, comunicarea situației penale a autorilor, ulterior soluționării dosarelor penale), în vederea stabilirii procentului în care sarcina este rezultatul unei infracțiuni și a măsurii în care autorii a unor astfel de fapte sunt trași la răspundere. E necesară asigurarea accesului la servicii medicale, de planificare familială, contracepție, etc. pentru adolescente dar și sprijinirea familiilor vulnerabile, în accesarea serviciilor. Un efort constant e necesar și în direcția susținerii mamelor minore în continuarea parcursului educațional și finalizarea învățământului obligatoriu.

Sprijinirea UAT-urilor în identificarea nevoilor cu care se confruntă în gestionarea cazurilor de sarcină la minore și în asigurarea personalului de specialitate necesar gestionării cazurilor (mediatori sanitari, asistenți medicali comunitari, asistenți sociali, etc.). Întărirea colaborării și stabilirea unor direcții de acțiuni comune, cu parteneri privați (ONG-uri, rețele private de sănătate, etc.), care să se axeze, fără a se limita, pe nevoile tinerilor, adolescenților, în domeniul sănătății reproducerii și sexualității.

Un aspect important care trebuie avut în vedere este soarta copiilor născuți, câți dintre ei rămân în grija mamei, câți au paternitatea recunoscută și implicit asumat rolul de părinte din partea tatălui și câți sunt preluați în sistemul de protecție specială.

Maternitatea forțată, abuzul sexual și violența împotriva fetelor și femeilor conduc la încălcări grave ale drepturilor omului, astfel că se impune ca fiecare instituție/autoritate să acționeze în direcția susținerii acestor tinere și a copiilor acestora.

Fenomenul copiilor cu copii este un fenomen social, pentru că efectele nu se limitează la situația unei mame sau a unei comunități, ci vizează, în lanț, sănătatea fizică și emoțională a unor copii care se nasc într-un mediu vulnerabil și supus riscurilor sociale. Există o corelație directă între vârsta precocă a mamei, care înseamnă și o dezvoltare emoțională, dar și socială, încă incomplete, și lipsa accesului la educație sanitară și la servicii medicale constante.

Cadrul legal incident în speță se circumscrie și dispozițiilor cuprinse în: art. 5, art. 6, art. 37, art. 41, art. 89, art. 95, art. 117, art. 118 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, H.G. nr. 797/2017 pentru aprobarea regulamentelor-cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal, O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare și Constituția României.

Față de dispozițiile legale de mai sus, în temeiul prevederilor art. 59 din Constituția României și ale art. 15 și art. 24 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, pentru realizarea scopului constituțional și legal al instituției Avocatul Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite prezenta:

RECOMANDARE

Prefectul Județului Sălaj, în exercitarea prerogativelor conferite de prevederile legale în vigoare, va dispune măsurile necesare pentru:

a) Analizarea în cadrul Colegiului Prefectural, a necesității elaborării unui Plan Județean Integrat de Acțiune care să aibă ca obiectiv: Coordonarea tuturor instituțiilor relevante (Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului, Inspectoratul Școlar Județean, Direcția de Sănătate Publică, Inspectoratul de Poliție Județean, UAT-uri, ONG-uri, etc.) pentru a aborda fenomenul mamelor minore într-un mod unitar și eficient; Definirea unui program de monitorizare bianual pentru a urmări evoluția cazurilor de mame minore și minore însărcinate și a măsurilor de prevenire și protecție implementate și elaborarea unui raport anual de activitate, care să reflecte acțiunile întreprinse și impactul acestora.

b) Structurarea intervențiilor și eficientizarea colaborării interinstituționale, cu luarea în considerare a particularităților (ex. religioase, etnice, nivel de școlarizare, situație familială, etc.) identificate în rândul mamelor minore și stabilirea intervenției în funcție de respectivele particularități;

c) Oferirea de suport Unităților Administrativ Teritoriale pentru a identifica problemele legate de sarcinile la minore și pentru a asigura personalul de specialitate necesar (mediatori sanitari, asistenți medicali comunitari, asistenți sociali etc.), prin dezvoltarea colaborării între instituțiile implicate, acolo unde este cazul.

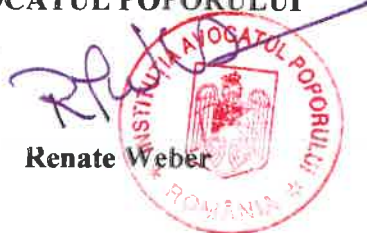
d) Instituirea unui mecanism procedural clar pentru raportarea, către Inspectoratul de Poliție Județean, a tuturor cazurilor de sarcină în rândul minorelor, în scopul evaluării circumstanțelor în care a survenit sarcina, clarificării posibilelor aspecte de natură penală,

stabilirii încadrării juridice a faptelor și comunicării situației penale a presupușilor autori, ulterior soluționării dosarelor. De asemenea, este necesară identificarea situațiilor în care sarcina reprezintă consecința unei infracțiuni și a măsurii în care autorii sunt trași la răspundere conform legii.

Prefectul județului Sălaj va informa Avocatul Poporului – Biroul Teritorial Cluj-Napoca, în termen de 30 de zile, cu privire la însușirea Recomandării și cu privire la măsurile dispuse.

Cu deosebită considerație,

AVOCATUL POPORULUI

Renate Weber

Instituția Avocatul Poporului, cu sediul precizat în antet, vă prelucreză datele personale în baza reglementărilor legale aplicabile în domeniul specific de activitate. Scopul prelucrării este de îndeplinire a unei sarcini care servește unui interes public sau care rezultă din exercitarea autorității publice cu care este investit operatorul. În exercitarea atribuțiilor avute, prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituția Avocatul Poporului se circumscripte situației definite de art. 6 alin. 1) lit. e) din Regulamentul UE nr. 679 din 27 aprilie 2016, în limitele atribuțiilor și obligațiilor legale cu respectarea aplicării legislației privind protecția datelor personale. Datele personale sunt obținute din corespondența transmisă de dumneavoastră instituției noastre, fie în cadrul audiențelor sau al serviciului de dispecerat, precum și de la autorități publice sau din consultarea bazelor de date publice. Datele personale pot fi dezvăluite către alte autorități sau instituții publice ori către autorități cu care instituția Avocatul Poporului cooperează în vederea îndeplinirii atribuțiilor sale legale. În cazul în care nu doriți ca anumite date personale să fie dezvăluite, aveți posibilitatea de a vă exercita dreptul de opoziție, în condițiile prevăzute de art. 21 din RGPD. Datele dumneavoastră personale sunt stocate pe perioada necesară efectuării tuturor demersurilor întreprinse pentru susținerea activităților domeniilor de activitate/serviciilor/birourilor/birourilor teritoriale/centrelor zonale din cadrul Instituției Avocatul Poporului de relații publice, petiționare, formulare de puncte de vedere, organizare, derulare evenimente, soluționarea acțiunilor de către instanțele de judecată competente, îndeplinirea atribuțiilor legale de vizite, soluționare a petițiilor, înregistrarea și soluționarea notificărilor de încălcare a securității datelor cu caracter personal, precum și înregistrarea formularelor de declarare responsabil cu protecția datelor, după care vor fi arhivate potrivit legislației aplicabile. Persoanele ale căror date personale sunt prelucrate de către Instituția Avocatul Poporului pot să își exercite drepturile de acces la date, de rectificare, ștergere, restricționare, în conformitate cu dispozițiile art. 15-19 din RGPD, precum și dreptul de a depune o plângere la ANSPDCP pentru modul de soluționare a cererilor de exercitare a acestor drepturi, printr-o cerere trimisă prin poștă la sediul ANSPDCP sau la adresa anspdcp@dataprotection.ro. Mai multe informații privind prelucrarea datelor dvs. cu caracter personal puteți consulta pe site-ul www.avp.ro, secțiunea Protecția datelor cu caracter personal.